

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Co[n]ciliu[m] Cesaraugstanu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

Concilium Gerundense.

Fo. CII.

cularibus secū adducere debeat. Iohannes in Christi noīe ep̄s Taraconensis ciuitatis cōstitutio-
nibus à nobis cōscriptis subscripti, Paulus in Christi noīe ep̄s subscripti, & coepiscopus sub-
scripti. Fortunianus subscripti. Agricetus subscripti. Orontius subscripti. Vincentius subscripti.
Vrsus subscripti. Emidius subscripti. Nibridius subscripti.

Incipit capitula concilij Gerundensis.

- ¶ Vt vnaquæq; prouincia in officio vnum ordinem teneat. Cap. i. 1
- ¶ Vt letanæ post pentecosten à quinta fe-
ria vñq; in sabbato celebrentur 2
- ¶ De secundis letanis faciendis Calendis No-
vembriis. 3
- ¶ Vt pascha tantū & pentecoste baptismū de-
tur, exceptis his qui in languore cōsistunt. 4
- ¶ Vt vnius diei infans, si in discrimine est,
baptizetur. 5
- ¶ Vt qui sine vxoribus ordinantur, extrane-
as in domo non habeant. 6
- ¶ Ne laicis qui viduam aut dimissam acce-
rint, in clero non admittantur. 7
- ¶ De his q; publice p̄c̄nitentiā nō accipiunt,
sed tantū viaticū vt in clero promoueant. 8
- ¶ Vt omnibus diebus horis vespertinis & ma-
tutinis oratio dominica dicatur. 9

Incipit Concilium Gerundense. Anno Septimo

Theodorici regis, septimo Idus Iunij, Agapeto, III. consule.

Capitulum primum.

T institutio missarum sicut in metropolitana ecclesia agitur, ita in A
dei nomine in omni Tarragonensi prouincia, tam ipsius missæ ordo
q; psallendi vel ministrandi consuetudo seruetur.

II. ¶ Vt expleta solēnitate pentecostes, in sequēti septimana à qn- B
ta feria in sabbatu, per hoc triduum abstinentia celebretur.

III. ¶ Itē, secūda letania facienda est Calendis Nouēbris, ea tñ cō C
ditione seruata, vt si iisdē diebus dñica intercesserit, in alia hebdoma
da secundū prioris abstinentiæ obseruantiam à quinta feria incipia-
tur, & in sabbato vespere missa facta finiatur, quibus tamen diebus à
carnibus & vino decreuimus abstinentium.

III. ¶ De cathecuminiis baptizandis id statutū est, vt in paschæ solennitate, vel p̄tecostes D
ad baptizandū veniant. Cæteris solēnitatibus infirmi tantūmodo debeat baptizari, qbus
quocunq; tempore conuenit, baptismū non negari.

V. ¶ De paruulis q; immaturo vtero æditi sunt, placuit cōstitui, vt si infirmi (vt afolet) fue- E
rint & lac maternū nō appetunt, etiā eadem die qua nati sunt (si oblati fuerint) baptizentur.

VI. ¶ De his q; sine vxoribus ordinant & familiis domus hñt, habito secū pro vita cōuersa F
tione patre in testimoniu nō per quācūq; fœminei sexus psonā eoz substatia gubernet, sed p
puez, aut per amicū domū suā debeat ordinare, nisi matrē, aut sororē in domo habuerint, vt
secundū prioris canonū statuta per eas p̄ personas, eoz debeat contutari substantia.

VII. ¶ Si quis de laicis post vxorem aliām cuiuscunq; conditionis cognouerit mulierem, in G
clero nullatenus admittatur.

VIII. ¶ Is vero q; egritudinis lāguore depresso depressus p̄c̄nitentiæ bñdictionē quā viatico depa- H
mus per cōmuniōne accepere, & postmodū recōualescēs caput p̄c̄nitentiæ in ecclesia publice
nō subiderit, si prohibitis vitijs nō detinet obnoxius, admittat ad clerum.

IX. ¶ Id semper placuit obseruari oībus diebus, vt post matutinas & vespertas oratio dñica I
à sacerdote proferat. Iohannes in Christi noīe ep̄s subscripti. Fortunianus ep̄s subscripti. Pau-
lus episcopus subscripti. Agricetus episcopus subscripti. Emidius episcopus subscripti. Nibridius
episcopus subscripti. Orontius episcopus subscripti.

¶ Explicit concilium Gerundense.

Incipit capitula concilij Cesaraugustani.

- ¶ Vt fœminæ fideles à virorum clericorum Cap. i. 1
cœtibus separentur.
- ¶ Vt qui eucharistiā in ecclesia accipit, & ibi 2
eā non consumit, anathematizetur.
- ¶ Vt diebus dñicis nullus ieunet, nec diebus 3
quadragesimæ ab ecclesia se absentet.
- ¶ Vt tribus hebdomadis q; sunt aī epiphaniā 4
ab ecclesia nemorecedat.
- ¶ Vt qui à suis episcopis cōmuniōne priuan-
tur, ab alijs non recipiantur. 5
- ¶ Vt clericus qui propter luxum monachus 6
voluerit esse, excommunicetur.
- ¶ Vt doctoris sibi nomen quis non imponat, 7
cui concessum non est.
- ¶ Vt ante quadraginta annos sancti moniales 8
virgines non velentur.

S z Incipit

Concilium Cesaraugstanum:

Incipit concilium Cesaraugstanum. xiiij. episcoporum.

- I. Varto Nonas Octobris Cesaraugsta in secretario residetibus epis, Siradio, Delphio, Raticio, Ampelio, Augetio, Lucio, Italo, Splendinio, Valerio, Simposio, Caterio & Italo ab vniuersis dictum est. Recitetur sive, 'Luci' epis legit.
I. Ut mulieres oes ecclesiae catholicae fideles a virorum alienorum lectioe & ceteris separetur, ne ad ipsas legetes alij studio vel docendi, vel discendi conueniant, quoniam & hoc apostolus iubet. Ab vniuersis episcopis dictum est anathema futuros qui hanc concilij sententiam non obseruauerint.
k. Ut legitur, Eucharistia gratia si quis probatur acceptam non consumpsisse in ecclesia, anathema sit imperpetuum. Ab vniuersis episcopis dictum est, placet.
III. Item legitur, ne quis ieiunet die dominica causa temporis, aut persuasionis, aut superstitionis, nec quadraginta diebus ab ecclesiis fideles defint, nec habitet in latibulis cubitorum ac monitium qui in suspicionibus perseuerat, sed exemplum & praceptum custodiunt sacerdotum, & ad alias nullas agendo conuertum causas conueniat. Ab vniuersis episcopis dictum est. Anathema sit qui hoc commiserit.
L. III. Ut legitur, Vigiti & uno die, i.e. xvi. Calefi, Ianuarij usq; id. Epiphanius q; est octauo Idus Ianuarii continuis diebus nulli liceat de ecclesia absentare in domibus, nec sedere ad viam, nec motes petere, nec nudis pedibus incedere, sed concurrere ad ecclesiam. Qd qui non obseruauerit de suscepitis anathema sit in perpetuum, ab vniuersis epis dictum est, anathema sit.
M. V. Ut dictum est, ut hi qui per disciplinam, aut sententiam episcopi ab ecclesia fuerint separati ab aliis epis non sint recipieendi, qd si scientes fecerint, non habeat communionem, ab vniuersis epis dictum est, qui hoc commiserit episcoporum non habeat communionem.
N. VI. Ut legitur, Si quis clericus propter luxum vanitatisque plumpum de officio sponte discesserit ac velut obseruatorum legis monachum videri se maluerit eum quam clericum, ita de ecclesia repellendum, ut nisi rogando atque obsecrando plurimis temporibus satisficerit, non recipiatur. Ab vniuersis episcopis dictum est, ita fiat.
O. VII. Item lectum est, Ne quis doctoris nomen sibi imponat, propter has personas quibus concessum est, secundum quod scriptum est. Ab vniuersis episcopis dictum est, Placet.
P. VIII. Item lectum est, Non velandas esse virginem q; se deo voverunt, nisi quadraginta annorum probata aetate, quam sacerdos coprobauerit. Ab vniuersis epis dictum est, Placet.

Incipiunt capitula Concilii Ilerdensis.

- ¶ De his qui altario ministrant, ut a sanguine traxerit, ut penitentiem agat 8
hominis se abstineant.
¶ De his qui abortivum faciunt, vel natos suos extingunt. 9
¶ De monachis, ut clerici ordinentur cum voluntate Abbatis, & q; monasterio offerunt non auferantur, & de basilicis q; laici fecerint. 10
¶ De incestis, ut quadiu in scelere sunt inter cathecumenos habeantur. 11
¶ De his qui altario seruit, si subito in fragilitate carnis incidentur. 12
¶ De eo qui videtur penitenti vel religiosae virginis stuprum intulerit. 13
¶ De his qui sacramento se obligant, ne ad pacem redeant. 14
¶ Si clericus seruum vel discipulum de ecclesia clesiae obseruetur. 15
¶ De his qui rebaptizati sunt, quantum penitentia. 16
¶ De his qui iubente episcopo remissa culpa ab ecclesia exire contineantur. 17
¶ De clericis qui in mutua cede prorupunt. 18
¶ De his qui contra canones ordinati sunt, ut deponantur. 19
¶ De catholicis qui filios suos haereticorum baptismati tradiderunt. 20
¶ De catholicis, ut cum rebaptizatis non convergentur. 21
¶ Ut clerici cum extraneis mulieribus non habentur. 22
¶ Cum sacerdos moritur, quid de rebus ecclesiis obseruetur. 23

Incipit concilium Ilerdense habitum: Anno. xv.

Theodorici regis, octauo Idus Augusti.

E his clericis qui in obsecrationibus necessitate positi fuerint, id statutum est ut qui altario ministrant, & Christi corpus & sanguinem tradunt, vel vasa sacra officio deputata contrectant, ut ab omni humano sanguine etiam hostili se abstineant, quod si in hoc incidentur, duobus annis, tam officio q; communione priuentur, ita ut in duobus annis, vigilijs, ieiunijs, orationibus & eleemosynis pro viribus quas dominus donauerit expientur, & ita demum officio vel co-

